१२गांगी

अं.नं.१२

संस्कृत

अथ श्रीभारते शांतिपर्वणि मोक्षधर्मे

॥ महादेव सहस्रनाम ॥

६१८/स्तो. ३१

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

1

अथश्रीभारतेशांतिपर्वणिमोक्षधर्मेमल्हदेवसहस्रनाम

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

शिवसहस्र. १ श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ युधिष्ठिरउवाच ॥ यैर्नामधेयैःस्तुतवान्
दक्षोदेवंप्रजापतिः ॥ वक्तुमर्हसिमेतात श्रोतुंश्रद्धाममानघ ॥ १ ॥ भी
ष्मउवाच ॥ श्रूयतांदेवदेवस्यनामान्यद्भुतकर्मणः ॥ गूढव्रतस्यगुह्या
निप्रकाशानिचभारत ॥ २ ॥ नमस्तेदेवदेवेशदेवारिबलसूदन ॥ देवें
द्रबलविष्टंभदेवदानवपूजित ॥ ३ ॥ सहस्राक्षसहस्रांघ्रेत्र्यक्षयक्षा
धिपप्रिय ॥ सर्वतःपाणिपादांतःसर्वतोक्षिशिरोमुख ॥ ४ ॥ सर्वतःश्रुति
मल्लोकेसर्वमावृत्यतिष्ठति ॥ शंकुकर्णमहाकर्णकुंभकर्णार्णवालय
॥ ५ ॥ गजेंद्रकर्णगोकर्णपाणिकर्णनमोस्तुते ॥ शतोदरशतावर्त्तशत
जिह्वनमोस्तुते ॥ ६ ॥ गायंतित्वांगायत्रिणोर्चंत्यर्कमर्किणः ॥ ब्रह्मा

(2A)

णंत्वांज्ञातक्रतुंमूर्द्धंखमिवमेनिरे॥७॥मूर्त्तौदृष्टेमहामूर्त्तेसमुंजवर
संनिभं॥सर्वोवैदेवताह्यस्मिन्गावोगोष्ठइवासते॥८॥भवच्छरीरेपश्या
मिसोममग्निंजलेश्वरं॥आदित्यमथवैविष्णुंब्रह्माणंचबृहस्पतिं॥
९॥भगवान्कारणंकार्यंक्रियाकारणमेवच॥असतश्चसतश्चैव
तथैवप्रभवाप्ययो॥१०॥नमोभवायशर्वायरुद्रायवरदायच॥पशू
नांपतयेनित्यंनमोस्त्वंधकघातिने॥११॥त्रिजटायत्रिशीर्षायत्रिशू
लवरपाणिने॥त्र्यंबकायत्रिनेत्रायत्रिपुरघ्नायवैनमः॥१२॥नमश्चं
डायमुंडायअंडायांडधरायच॥दंडिनेसमकर्णायदंडिमुंडायवैन
मः॥१३॥नमोर्ध्वदंष्ट्रकेशायशुक्लायावततायच॥विलोहितायधू

मोक्ष·

शिव·नाम·
२

(3)

श्रायनीलग्रीवाय वै नमः ॥१४॥ नमोस्त्वप्रतिरूपाय विरूपाय शिवा
य च ॥ सूर्याय सूर्यमालाय सूर्यध्वजपताकिने ॥१५॥ नमः प्रमथना
थाय वृषस्कंधाय धन्विने ॥ शत्रुंदमाय दंडाय पर्णचीरपटाय च ॥१६
नमो हिरण्यगर्भाय हिरण्यकवचाय च ॥ हिरण्यकृतचूडाय हि
रण्यपतये नमः ॥१७॥ नमः स्तुताय स्तुत्याय स्तूयमानाय वै नमः
॥ सर्वाय सर्वभक्षाय सर्वभूतांतरात्मने ॥१८॥ नमो होत्रेथ मंत्राय शुक्ल
ध्वजपताकिने ॥ नमो नाभाय नाभ्याय नमः कटंकटाय च ॥१९॥ न
मोस्तु कृशनासाय कृशांगाय कृशाय च ॥ संहृष्टाय नमस्तुभ्यं
नमः किलकिलाय च ॥२०॥ नमोस्तु शयमानाय शयितायोत्थि २

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3A)

तायच्च ॥२१॥ नमोनर्त्तनशीलायमुखवादित्रवादिने ॥ नाद्योपहार
लुब्धायगीतवादित्रवादिने ॥२२॥ नमोज्येष्ठायश्रेष्ठायबलप्रमथना
य ॥ कालनाथायकल्यायक्षयायोपक्षयायच्च ॥२३॥ भीमदुंदुभिहा
सायभीमव्रतधरायच ॥ उग्रायचनमोनित्यंनमोस्तुदशबाहवे ॥२४
नमः कपालहस्तायचितिभस्मप्रियायच्च ॥ विभीषणायभीष्मायभीम
व्रतधरायच्च ॥२५॥ नमोविकृतवक्त्रायखड्गजिह्वायदंष्ट्रिणे ॥ पक्वाम
मांसलुब्धायतुंबीवीणाप्रियायच ॥२६॥ नमोवृषायवृष्यायगोवृ
षायवृषायच्च ॥ कटंकटायदंडायनमःपंचपचायच्च ॥२७॥ नमःस
र्ववरिष्ठायवरदायवरायच्च ॥ वरमाल्यगंधवस्त्रायवरातिवरदेन

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(५)

मः॥२८॥नमोरक्तविरक्ताय भावनायाक्षमालिने॥संभिन्नायविभि
न्नाय छायायातपनायच॥२९॥अघोरघोररूपाय घोरघोरतरा
यच॥नमःशिवायशांताय नमःशांततमायच॥३०॥एकपाद्बहुने
त्रायएकशीर्षेनमोस्तुते॥रुद्रायक्षुद्रलुब्धायसंविभागप्रियायच॥३१
नमश्चंडिकघंटाय घंटायाघंटघंटिने॥पंचाॅयसितांगाय नमःशा ला
मशामायचॅ॥३२॥सहस्राध्मातघंटायघंटामालाप्रियायच॥प्राण
घंटायघंटाय नमःकालकलायच॥३३॥हूंहूंहूंकारपारायहूंहूं
कारप्रियायच॥नमःशमशर्मेनित्यंगिरिवृक्षालयायच॥३४॥ग
र्भमांसशृगालाय तारकायतरायच॥नमोयज्ञाययेजिने नमोद्धो ३

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

(5A)

नैकृतायच ॥ ३५ ॥ यज्ञवाहायदांतायतप्यायातपनायच ॥ नमस्तदा
यतद्यायतदानांपतयेनमः ॥ ३६ ॥ अन्नदायान्नपतये नमस्त्वन्नभुजे
तथा ॥ नमस्सहस्रशीर्षायसहस्रचरणायच ॥ ३७ ॥ सहस्रोद्यत
शूलायसहस्रनयनाय ॥ नमोबालार्कवर्णाय बालरूपधराय
च ॥ ३८ ॥ बालानुचरगोप्तायबालक्रीडनकायच ॥ नमोहृस्वायलु
ब्धायक्षुधायक्षोभणायच ॥ ३९ ॥ तरंगांकितकेशायमुंजकेशा
यवैनमः ॥ नमःषट्कर्मतुष्टायत्रिकर्मनिरतायच ॥ ४० ॥ वर्णाश्रमाणां
विधिवत्पृथक्कर्मनिवर्तिने ॥ नमोघुष्यायघोषायनमःकलक
लायच ॥ ४१ ॥ श्वेतपिंगलनेत्रायकृष्णरक्तेक्षणायच ॥ प्राणभक्ता

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5)

यदंडायस्फोटनायकृशायच॥४२॥धर्मकमार्थंमोक्षाणांकथनी
यकथायच॥सांख्यायसांख्यमुँसांख्ययोगप्रवर्त्तिने॥४३॥नमोर ख्याय
थ्यविरथ्यायचतुष्पथरथायच॥कृष्णाजिनोत्तरीयायव्याल
यज्ञोपवीतिने॥४४॥ईशानवज्रसंघातहरिकेशनमोस्तुते॥त्र्यं
बकांबिकनाथायव्यक्ताव्यक्तनमोस्तुते॥४५॥कामकामदका
मघ्नतृप्तातृप्तविचारिणे॥सर्वसर्वदसर्वघ्नसंध्यारागनमोस्तु
ते॥४६॥महामेघचप्रख्यमहाकालनमोस्तुते॥स्थूलजीर्णांग
जटिलेवल्कलाजिनधारिणे॥४७॥दीप्तसूर्याग्निजटिलेवल्क
लाजिनवाससे॥सहस्रसूर्यप्रतिमतपोनित्यनमोस्तुते॥४८

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai – Joint project

(5A)

उन्मादनश्चातावर्त्तेगंगातोयाईमूर्धज ॥ चंद्रावर्त्तयुगावर्त्तमेघावर्त्त
नमोस्तुते ॥ ५० ॥ त्वमन्नमत्ताभोक्ताचत्वमन्नदोन्नभुगेवच ॥ त्वमन्न
स्त्रष्टाचपक्ताचपक्वभुक्पवनोनल ॥ ५१ ॥ जरायुजांडजाश्चैवस्वेदजा
देवे श्चतथोद्भिजाः ॥ त्वमेवदेवेशभूतग्रामश्चतुर्विधः ॥ ५२ ॥ चराचरस्य
स्त्रष्टात्वंप्रतिहर्त्तातथैवच ॥ त्वमाहुब्रह्मविदुषोब्रह्मब्रह्मविदां
वरं ॥ ५३ ॥ मनसःपरमायोनिःखंवायुर्ज्योतिषांनिधि ॥ ऋक्सामा
नितथोंकारमाहुस्त्वांब्रह्मवादिनः ॥ ५४ ॥ हायिहायिहुवाहायि
हामिहायितथाऽसकृत ॥ गायंतित्वांसुरश्रेष्टसामगाब्रह्मवा
दिनः ॥ ५५ ॥ यजुर्मयोऋङ्मयश्चत्वमाहुतिमयस्तथाः ॥ पठ्यसेस्तुति

Joint project of the Rajawade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

मोक्ष॰

शिवसह॰
५

(६)

भिश्चैवदोपनिषदांगणैः॥५६॥ब्राह्मणाक्षत्रियावैश्याशूद्रावर्णा
वराश्चये॥त्वमेवमेघसंघाश्चविद्युस्तनितगर्जितः॥५७॥संवत्स
रस्त्वमृतवोमासोमासार्द्धमेवच युगंनिमेषाःकाष्ठास्त्वंनक्षत्रा
णिग्रहाःकलाः॥५८॥वृक्षाणांककुदोसित्वंगिरीणांशिखराणि
च॥व्याघ्रोमृगाणांपततांतार्क्ष्योनंतश्चभोगिनां॥५९॥ क्षीरोदो
ह्युदधीनांचयंत्राणांधनुरेवच॥वज्रःप्रहरणानांचव्रतानांसत्य
मेवच॥५९॥त्वमेवद्वेषश्चेच्छाचरागोमोहःक्षमाक्षमे॥व्यवसायो
धृतिर्लोभःकामक्रोधौजयाजयौ॥६०॥त्वंगदीत्वंशरीचापीख
ट्वांगीझर्झरीतथा॥छेत्ताभेत्ताप्रहर्तात्वंनेतामंतापितामतः॥६१ ५

(6A)

दशलक्षणसंयुक्तोधर्मोर्थःकामएवच ॥ गंगासमुद्राः सरितः
पल्वलानिसरांसिच ॥ ६२ ॥ लतावल्यस्तृणौषधः पशवोमृगप
क्षिणः ॥ जंगमकर्मस्तुभारंभः कालपुष्पफलप्रदा ॥ ६३ ॥ आदि
श्चांतश्चदेवानांगायत्र्योंकारएवच ॥ ६४ ॥ हरितोरोहितोनीलः
कृष्णोरक्तस्तथारुणः ॥ क[illegible]कपिलश्चैव कपोतोमेचकस्त
था ॥ ६५ ॥ अवर्णश्चसवर्णश्च[illegible]कारोघनोपमः ॥ सुवर्णनामाच
तथासवर्णप्रियएवच ॥ ६६ ॥ त्वमोऽस्त्वयमश्चैववरुणोधनदोन
लः ॥ उपप्लवश्चित्रभानुःस्वर्भानुर्भानुरेवच ॥ ६७ ॥ होत्रंहोताचहो
म्यंचहुतंचैवतथाप्रभुः ॥ त्रिसौपर्णंतथाब्रह्मयजुषांत्रातरुद्रियं

मोक्ष·

शिव·नाम·

६

(७)

॥६८॥पवित्रंचपवित्राणांमंगलानांचमंगलं॥गिरिकोहिंडिकोवृक्षो
जीवोपुद्गलएवच॥६९॥प्राणःसत्वंरजश्चैवतमश्चाप्रमदस्तथा॥
प्राणोपानःसमानश्चउदानोव्यानएवच॥७०॥उन्मेषश्चनिमेषश्च
क्षुतंजृंभितमेवच॥लोहितांतर्गताहृष्टिर्महावक्रोमहोदरः॥७१॥
सूचीरोमाहरिश्मश्रुरूर्ध्वकेशश्चलाचलः॥गीतवादित्रतत्वज्ञोगी
तवादनकप्रियः॥७२॥मत्स्योजलचरोजाल्योजलःकेलिकलःकलिः
॥अकालश्चातिकालश्चदुष्कालःकालएवच॥७३॥मृत्युःक्षुरश्चकृ
त्यश्चपक्षोपक्षक्षयंकरः॥मेघकालोमहादंष्ट्रःसंवर्तकबलाहकः
॥७४॥घंटोघंटोघंटीघंटीचरुचेलीमिलीमिली॥ब्रह्मकायिकमग्नी ६

(७A)

नांदंडस्त्रिदंडदंडधृक् ॥७५॥ चतुर्युगश्चतुर्वेदश्चातुर्होत्रप्रवर्त्तकः ॥
चातुराश्रम्यनेता च चतुर्वर्णप्रकरश्चयः ॥७६॥ सदा चाक्षप्रियो धूर्त्तो
गणाध्यक्षो गणाधिपः ॥ रक्तमाल्यांबरधरो गिरिशो गिरिकप्रियः ॥
७७ ॥ शिल्पिकः शिल्पीनां श्रेष्ठः सर्वशिल्पप्रवर्त्तकः ॥ भगनेत्रांकुश
श्चंडः पूष्णो दंतविनाशनः ॥७८॥ स्वाहास्वधा वषट्कारो नमस्कारो
नमोनमः ॥ गूढव्रतो गुह्यतपास्तारकस्तारकामयः ॥७९॥ धाता वि
धाता संधाता विधाता धारणो धरः ॥ बत्यातपश्च भूतात्मा भूतकृद्
तनाशनः ॥८०॥ भूतभृद्भूतरुद्भूतो भूतभव्यभवोद्भवः ॥ भूर्भुवःस्वरि
तश्चैव ध्रुवो दांतो महेश्वरः ॥८१॥ दीक्षितो दीक्षितः क्षांतो दुर्दांतो ऽदां

(8)

तनोत्रानः ॥ चंद्रावर्त्तयुगावर्त्तः संप्रवर्त्ततवर्त्तकः ॥८२॥ कामोबिं
दुरणुस्थूलः कर्णिकारस्रजप्रियः ॥ नदीमुखो भीममुखः सुमु
खोदुर्मुखोमुखः ॥८३॥ चतुर्मुखोबहुर्मुखो रणेष्वग्निमुखस्तथा
॥ हिरण्यगर्भः शकुनिर्महोरगपतिर्विराट् ॥८४॥ अधर्महामहा
पार्श्वश्चंडधारोगणाधिपः ॥ गोनर्दो गोप्रतारश्च गोवृषेश्वरवा
हनः ॥८५॥ त्रैलोक्यगोप्ता गोविंदो गोप्ता गोमार्गएवच ॥ श्रेष्ठः स्थि
रश्च स्थाणुश्च निष्कंपः कंपएवच ॥८६॥ दुर्वारणो दुर्विषहो दुःस
हो दुरतिक्रमः ॥ दुर्द्धर्षो दुष्प्रकंपश्च दुर्विषो दुर्जयो जयः ॥८७॥
शशः शशांकः शमनः शीतोष्णक्षुज्जराधि[illegible]धक ॥ आधयो

व्याधयश्चैव व्याधिर्हा व्याधिरेव च ॥९८॥ मम यज्ञमृगव्याधो व्याधीनामा
गमो गमः ॥ शिखंडी पुंडरीकाक्षः पुंडरीकवनालयः ॥९९॥ दंडधारस्त्र्यं
बकश्च उग्रदंडोंडनाशनः ॥ विषाग्रपास्सुरश्रेष्ठ सोमपास्त्वं मरुत्प
तिः ॥१००॥ अमृतपास्त्वं जगन्नाथ देवदेव गणेश्वरः ॥ विषाग्निपा मृ
त्युपाश्च क्षीरपाः सोमपास्तथा ॥१०१॥ मधुश्चुतानामग्रपास्त्वं त्वमेव
तुषिताद्यपाः ॥ हिरण्यरेताः पुरुषस्त्वमेव त्वं स्त्री पुमांस्त्वं च नपुंसकं
च ॥ बालो युवा स्थविरो जीर्णदंष्ट्रस्त्वं नागेंद्र शक्रस्त्वं विश्वकर्त्ता ॥१०२॥
विश्वकृद्विश्वकृतां वरेण्यस्त्वं विश्वबाहो विश्वरूपस्तेजस्वी विश्वतो
मुखः ॥ चंद्रादित्यौ चक्षुषी ते हृदयं च पितामहः ॥१०३॥ महोदधिः सर

स्वतीवाग्बलमनलोनिलः ॥ अहोरात्रंनिमेषोन्मेषकर्माकर्मकालं
समूहं ॥ ८४ ॥ नब्रह्मानचगोविंदः पौराणा ऋषयोनते ॥ महात्म्यंवे
दितुंशक्तायाथातथ्येनतेशिव ॥ ८५ ॥ यामूर्त्तयः सूक्ष्मास्तेनम
ह्यंयांतिदर्शनं ॥ ताहिमांसमनतेरक्षपितापुत्रमिवौरसं ॥ ८६ ॥ रक्ष
मांरक्षणीयोहंनवानघनमोस्तुते ॥ भक्तानुकंपीभगवान्भक्तश्चा
हंसदात्वयि ॥ ८७ ॥ यः सहस्राण्यनेकानिः पुंसामावृत्यदुर्दशाः ॥ ति
ष्टंत्येकसमुद्रांतंसमेगोप्तास्तुनित्यशः ॥ ८८ ॥ यंविनिद्राजितश्वासा
सत्वस्थाः संयतेंद्रियाः ॥ ज्योतिः पश्यंतियुंजानास्तस्मैयोगात्मनेनमः
॥ ८९ ॥ जटिलेदंडिनेनित्यंलंबोदरशरीरिणे ॥ कमंडलुनिषंगाय

(9A)

तस्मैब्रह्मात्मनेनमः॥१००॥यस्यकेशेषुजीमूतानद्यःसर्वांगसंधि
षु।कुक्षौसमुद्राश्चत्वारस्तस्मैतोयात्मनेनमः॥१०१॥संभक्ष्यसर्वभू
तानियुगांतेपर्युपस्थिते।यःशेतेजलमध्यस्थस्तंप्रपद्येंबुशायिनं
१०२॥प्रविश्यवदनंराहोर्यःसोमंपिबतेनिशि।यसत्यर्कंचस्वर्भानु
र्भूत्वासोमाभिरक्षतु॥१०३॥येचानुपतितागर्भायथाभागानुपास गा
ते।नमस्तेभ्यःस्वधास्वाहाप्राप्नुवंतुमुदंतुते॥१०४॥येंगुष्ठमात्राःपुरु
षोदेहस्थाःसर्वदेहिनांरक्षंतुतेहिमांनित्यंनित्यमाप्याययंतुमां॥१
०५॥येनरोदंतिदेहस्थादेहिनोरोदयंतिच।हर्षयंतिनदृष्यंतिनम
स्तेभ्योस्तुनित्यशः॥१०६॥येनद्वीपेषुसमुद्रेषुपर्वतेषुगुहासुच।वृक्षमू

मोक्ष·

त्रि·स·८०
९
(१०)

लेषु गोष्ठेषु कांतारे गहनेषु च ॥ ७ ॥ चतुष्पथेषु रथ्यासु चत्वरेषु तटे
षु च ॥ हृस्यभ्र रथशालासु जीर्णोद्यानालयेषु च ॥ ८ ॥ येषु पंचसु भू
तेषु दिशासु विदिशासु च ॥ चंद्रार्कयोर्मध्यगता ये च चंद्रार्करश्मि
षु ॥ ९ ॥ रसातलगता ये च ये च तस्मैपरंगताः ॥ नमस्तेभ्यो नमस्तेभ्यो
नमस्तेभ्यो तु नित्यशः ॥ १० ॥ येषां न विद्यते संख्याप्रमाणं रूपमेव च
॥ असंख्येयगुणा रुद्रा नमस्तेभ्यो स्तु नित्यशः ॥ ११ ॥ सर्वभूतकरो य
स्मात्सर्वभूतपतिर्हरः ॥ सर्वभूतांतरात्मा च तेन त्वं न निमंत्रितः ॥ १२
त्वमेवद्दीज्यसे यस्माद्यज्ञैर्विविधदक्षिणैः ॥ त्वमेव कर्त्ता सर्वस्य तेन त्वं
न निमंत्रितः ॥ १३ ॥ अथवा मायया देव सूक्ष्मया तव मोहितः ॥ एत ९

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai, joint project

(10A)

स्मात्कारणाद्धापितेनत्वंननिमंत्रितः॥२४॥प्रसीदममभद्रंतेभवभा
वगतस्यमे॥त्वयिमेहृदयंदेवत्वयिबुद्धिर्मनस्त्वयि॥२५॥स्कंत्वैवं
समद्रादेवंविरराममप्रजापतिः॥भगवानपिसुप्रीतःपुनर्दक्षमभाष
त॥२६॥परितुष्टोस्मितेदक्षस्तवेनानेनसुव्रत॥बहुनात्रकिंमुक्त
नमत्समीपेभविष्यति॥२७॥अश्वमेधसहस्रस्यवाजपेयस्यतस्य
च॥प्रजापतेर्मत्प्रसादात्फलभागीभविष्यसि॥२८॥अथैनमब्रवी
द्वाक्यंलोकस्याधिपतिर्भव॥आश्वासनकरंवाक्यंवाविदाक्यसं
मितं॥२९॥दक्षदक्षनकर्त्तव्योमन्युर्विघ्नमिमंप्रति॥अयंयज्ञहरस्त
स्यंहृष्टमेतत्पुरातनं॥२०॥भूयश्चतेवरंदत्यंततंवंगृहाणसुव्रत॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai: Joint project

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com